

Tusentals lyssnare på spelmansstämman

Ett par tusen besökare deltog i år i den årligen återkommande spelmansstämman på Julita gård på midsommardagen. Stämman är länets största och har hållits där i parken samma dag varje år i en obruten tradition sen 1925. Katrineholms spelmanslag var värdar för eftermiddagen.

I flera timmar gned både sörmländska och andra spelmän på sina fioler för den månghövdade publiken. Dessutom trakterades nyckelharpa och säckpipa. Förutom sörmländsk musik bjöds också uppländsk och dalsländsk av de omkring 80 musikanterna.

Stämman är en av årets stora händelser. Både för Sörmlands spelmansförbund som arrangerar, och för den publik som lärt sig återkomma år från år. Programmet inleddes och avslutades med allspel uppe på scenen.

Dess emellan bjöds publiken ett varierat program av både ensemble- och solospel. Det var allt från polskor, gånglåt- tar, vallåtar, valser, mazurkor och olika slags marscher. Ytterst motvilligt lämnade publiken spelplatsen när stämman var slut.

Många dröjde sig kvar långt efter det att programmet var slut. Då i kvällssvalkan kunde folk gå runt lite mer än under de allra hetaste timmarna på eftermiddagen.

– Det blev en mycket trivsam avslutning. Också spelmännen stannade kvar i parken efter stämman. Det är ofta de där efterdyningarna som inbjuder till kontakter. Den här gången var det t ex en grupp fransmän som kom fram efteråt för att prata, sa Sörmlands spelmansförbunds Christina From dagen efter stämman.

Överallt i parken satt folk och lyssnade. Från de allra yngsta i sina barnvagnar till de äldsta i rullstolar. Förutom utplacerade bänkar hade man med egna filtar, campingstolar och bord där matsäcken dukades upp. Hundarna var också med – en del till och med i egna rastgårdar. Kläd- selen varierade från badbyxor och bikini till tjocka folkdräk- ter.

gemang av den här typen. Därför är det lite olyckligt att själva programmet uteslutande presenteras uppe på det långtradarflak som utgör scenen. Långt bort från publiken som söker skydd under trädens skugga på andra sidan gräsmattan.

– Ja, det är lite tråkigt. Men kontakten finns där ändå, som tur är. Och man behöver inte delta mer än man själv vill. Du kan sitta i din rullstol under ett skuggigt träd i parken och lyssna några timmar. Eller göra som de små barnen och deras föräldrar, delta i dansen runt midsommarstången.

Spelmansstämman på Julita innehåller alltid en kort men intensiv halvtimme med danslekar. Som dansledare hade Malmabygdens B-lag engagerats. Trots värmen mitt i solskenet på gräsmattan var uppslutningen till dansen runt stången stor också i år. Och för åskådarna var det garanterat midsommarhelgens bästa dansuppvisning.

– Det är en grannliga upp- gift att hålla i lekarna. Få det att flyta och få alla med sig. Malmabygdens B-lag ger en lättsam blandning av välkänt och bortglömt. Danslekar är ju så mycket mer än Små gro- dorna. Omärkligt smyger de på deltagarna, enkla lekar ur vårt folkmusikarkiv som kan- ske fallit i glömska. På så vis utför de en liten kulturhisto- risk gärning när de leder ring- lekarna.

Utav alla som går i ringen/ tar jag dig eller också ingen var en av de bortglömda dans- lekar som deltagare och åskå- dare fick lära på midsommar- dagen i Julita gårds park.

– Lekar är den absolut äld- sta företeelsen i vårt midsom- marfirande. Egentligen var de inte tänkta för små barn utan för halvvuxna ungdomar. Men

Sörmlands spelmansförbund har 750 medlemmar från de över 90 till ungdomar i nedre tonåren. Här existerar inga åldersgränser. Unga och gamla, nybörjare och avancerade spelar ihop. Samtidigt som det råder en i det övriga samhället ovanlig respekt för de äldre och deras kunnande.

Julitastämman skiljer sig från många andra spelmansstämmor just genom sin uttalade publikkontakt. Ingen vet i förväg riktigt vilka eller hur många spelmän som kommer till stämman. Arrangörerna tänker mycket på att få ihop ett bra program för publiken.

— Vi vill att publiken ska få ett lättlyssnat, informativt och underhållande program som samtidigt har lite missionärsanda i sig. Vi vill ju nå ut. Men på en gång fyller stämman förstås en social funktion för spelmännen. Man träffar likasinnade, umgås, knyter kontakter, byter låtar och lär känna varandra.

En del spelemän som kanske inte kände sig riktigt mogna att framträda offentligt ännu träffades utanför scenen och spelade ihop under något träd istället. Där, i trädens svalkande skuggor, passade många också på att finslipa sitt lir inför sin tur på scenen.

— Det finns många bottnar i en stämma som denna. Det stånd där vi säljer spelmanskassetter, nothäften och annat fyller också många gånger en missionärsfunktion. Det var till exempel så jag själv kom på folkmusiken, som tio-åring, här ute på Julita, avslöjade Christina From.

Kontakten mellan spelmän och publik är viktig vid arran-

eftersom det numera mest är småbarn som dansar får vi anpassa lekarna efter det, berättade Christina From.

Text:
ELISABET FORSLIND

Årets spelmansstämma drog 1000-tals lyssnare

Ett par tusen besökare deltog i år i den årligen återkommande spelmansstämman på Julita gård på midsommardagen. Stämman är länets största och har hållits där i parken samma dag varje år i en obruten tradition sen 1925. Katrineholms spelmanslag var värdar för eftermiddagen.

Stämman är en av årets stora händelser. Både för Sörmlands spelmansförbund som arrangerar, och för den publik som lärt sig återkomma år från år. Programmet inleddes och avslutades med allspel uppe på scenen.

Dess emellan bjöds publiken ett varierat program av både ensemble- och solospel. Det var allt från polskor, gånglåtar, val-låtar, valser, mazurkor och olika slags marscher. Ytterst motvilligt lämnade publiken spelplatsen när stämman var slut.

Många dröjde sig kvar långt efter det att programmet var slut. Då i kvällssvalkan kunde folk gå runt lite mer än under de allra hetaste timmarna på eftermiddagen.

750 medlemmar

— Det blev en mycket trivsam avslutning. Också spelmännen tannade kvar i parken efter tämman. Det är ofta de där fterdyningarna som inbjuder till kontakter. Den här gången var det t ex en grupp fransmän som om fram efteråt för att prata, sa örmlands spelmansförbunds Kristina From dagen efter tämman.

Överallt i parken satt folk och lyssnade. Från de allra yngsta i na barnvagnar till de äldsta i

skuggigt träd i parken och lyssna några timmar. Eller göra som de små barnen och deras föräldrar, delta i dansen runt midsommarstången.

Spelmansstämman på Julita innehåller alltid en kort men intensiv halvtimme med danslekar. Som dansledare hade Malmabygdens B-lag engagerats. Trots värmen mitt i solskenet på gräsmattan var uppslutningen till dansen runt stången fin också i år. Och för åskådarna var det garanterat midsommarhelgens bästa dansuppvisning.

Lekar för ungdomen

— Det är en grannliga uppgift att hålla i lekarna. Få det att flyta och få alla med sig. Malmabygdens B-lag ger en lättsam blandning av välkänt och bortglömt. Danslekar är ju så mycket mer än Små grodorna. Omärkligt smyger de på deltagarna, enkla lekar ur vårt folkmusikarkiv som kanske fallit i glömska. På så vis utför de en liten kulturhistorisk gärning när de leder ringlekarna.

Utav alla som går i ringen/tar jag dig eller också ingen var en av de bortglömda danslekar som deltagare och åskådare fick lära på midsommardagen i Julita gårds park.

— Lekar är den absolut äldsta

I flera timmar gned både sörmländska och andra spelmän på sina fioler för den månghövdade publiken. Dessutom trakterades nyckelharpa och säckpipa. Förutom sörmländsk musik bjöds också uppländsk och dalsländsk av de omkring 80 musikanterna.

24 spelmän tågade med i inmarschen till Julita Spelmansstämma. Totalt underhöll nära 80 under de heta eftermiddagstimmar i parken.

Text:
ELISABET FORSLIND
Foto:
LEIF GUSTAFSSON

tuistoiat. Forutom upptäckte
bänkar hade man med ena filta,
campingsolar och bord där ma-
sacken dukades upp. Hundarna
var också med - en del till och
med med en rastgärdar.
Kläderna varierade från badbyxor
och bikini till tjocka folkdräkter.

Sörmlands spelmannsöränd
har 750 medlemmar från de över
90 till ungdomarna i närliggande tonår.
Här erbjuds en mängd ålc-gränser.
Unga och gamla, nybörjare och
avancerade spelare ihop. Sam-
tidigt som det råder en i de
övriga samhället ovanlig respekt
för de äldre och deras kunskande

Julitistämman skiljer sig från
många andra spelmannsstäm-
nor just genom sin utalade publik-
ontakt. Ingen vet i förväg riktigt
vilka eller hur många spelmän
som kommer till stämman. Ar-
rangörerna tänker mycket på att
få ihop ett bra program för
publiken.

Att uppsöka skuggan för lite extra träning - eller för att helt enkelt spela ihop - var självklart denna varma sommarlag.

frande. Egentligen var de inte
tänka för små barn utan för
halvvuxna ungdomar. Men ef-
tersom det numera mest är
småbarn som dansar får vi an-
passa lekarna efter det, berättade
Christina From.

Sörmlands spelman förbund
ligger i ledan i star groparna för
nästa års Julita-stämman. Det året
är vänt till Folkmusik och
dansåret 1990 och då blir alla
sammanslagda extra stora. Och så den
på Julita

Missionärsanda

— Vi vill att publiken ska få
ett lättlyssnat, informativt och
underhållande program som sam-
tidigt har lite missionärsanda i
sig. Vi vill ju nå ut. Men på en
gång fyller stämman förstås en
social funktion för spelmännen.
Man träffar likasinnade, umgås,
knyter kontakter, byter låtar och
lärt känna varandra.

En del spelmän som kanske
inte kände sig riktigt mogna att
framträda offentligt ännu träf-
ades utanför scenen och spelade
ihop under något träd istället.
Där, i trädens svalkande skuggor,
passade många också på att
finslipa sitt lir inför sin tur på
scenen.

— Det finns många bottnar i
en stämman som denna. Det ständ
där vi säljer spelmanskassetter,
nothäften och annat fyller också
många gånger en missionärsfunk-
tion. Det var till exempel så jag
själv kom på folkmusiken, som
tio-åring, här ute på Julita, av-
slöjade Christina From.

Långtradarflak

Kontakten mellan spelmän och
publik är viktig vid arrangemang
av den här typen. Därför är det
lite olyckligt att själva pro-
grammet uteslutande presenteras
uppe på det långtradarflak som
utgör scenen. Långt bort från
publiken som söker skydd under
trädens skugga på andra sidan
gräsmattan.

— Ja, det är lite tråkigt. Men
kontakten finns ändå, som tur
är. Och man behöver inte delta
mer än man själv vill. Du kan
sitta i din rullstol under ett